

Räddningstjänst för alla

#4
2025

Foto: Annika Lindqvist

Foto: Annika Lindqvist

Näringslivsutvecklare med rätt att rycka ut

Åtta av de tjugo deltidsbrandmännen i Storfors har kommunen eller det kommunala fastighetsbolaget som huvudarbetsgivare. – Vi har ju ett samhällsansvar! konstaterar kommunalrådet Eva-Lotta Härdig Eriksson (S).

Storfors byggdes kring bruket, precis som brandkåren. Nu är bruket borta, men kommunen är kvar. Med strax under 3 800 invånare är den en av Sveriges minsta.

Kristina "Kicki" Karlsson är i sin tjänst både näringslivsutvecklare och brottsförebyggare. Och därutöver brandman och gruppleddare. Var fjärde vecka har hon beredskap.

– Då försöker jag ha administrativ vecka. Ibland är det möten som jag får strunta i att åka på. Kommunchefen som är min närmaste chef är väldigt positiv. Det var inga problem när jag gick gruppleddarutbildningen tre veckor heller.

I Storfors har 40 procent av deltidsbrandmännen kommunen eller det kommunala fastighetsbolaget som huvudarbetsgivare, betydligt högre andel än i landet som helhet.

I våras berättade Storfors kommun och Bergslagens räddningstjänst att de vill öka andelen ytterligare, och uppmantra undersköterskor inom särskilt boende att utbilda sig till deltidsbrandmän. De flesta uttryckningar i Storfors är larm i väntan på ambulans, och sjukvårdskunskaper kommer väl till pass.

Planerna har pausats eftersom dåvarande socialchefen, som var mycket

positiv till förslaget, lämnade sin tjänst.

Nyligen tillträdde en ny socialchef. Kommunen och räddningstjänsten hoppas kunna återgå till arbetet med att intressera undersköterskor och lösa schemafrågorna.

– I första hand får vi titta på vilka arbetsuppgifter personen kan ha under beredskapsveckorna. Om man måste sätta in extra personal får vi begära mer pengar av politikerna, säger Kicki Karlsson.

Undersköterskor skulle bli ett välkommet tillskott. Men räddningstjänsten i Storfors förlitar sig inte enbart på kommunen. Som näringslivsutvecklare träffar Kicki Karlsson de privata företagen, och kan förklara nyttan av att ha en utbildad brandman i personalen, och hur givande uppdraget är.

För henne var det en gammal dröm, som hon kunde förverkliga först när barnen var lite större.

På förhand gruvade hon sig för dyktesterna.

– Men informationschefen har dykcertifikat och hon peppade mig. Innan hade jag aldrig trott att jag skulle klara att dyka ner fyra meter och hämta en docka, eller repellera mig ner från ett tak. Jag är så glad att jag vågade testa!

Få kommunalt anställda bland deltidsbrandmännen

De flesta har svårt att rekrytera deltidsbrandmän. Men trots att räddningstjänst är ett kommunalt ansvar har endast 12 procent av alla deltidsbrandmän kommunen som huvudarbetsgivare, enligt 2024 års enkätundersökning om personalförsörjning.

Gullers grupp har på uppdrag av MSB gjort en intervjustudie i fem kommuner om vad som skiljer kommuner med fler eller färre deltidsbrandmän som har kommunen som huvudarbetsgivare.

Att högsta ledningen prioriterar frågan är en framgångsfaktor. Men goda intentioner räcker inte. Cheferna längre ner i organisationen måste också känna ledningens stöd för att lösa praktiska frågor som tillfällig frånvaro, och veta vem som har mandat att fatta beslut.

Alla behöver vara flexibla.

Brandmännen, personens arbetsgrupp och närmaste chef, räddningstjänsten och kommunens ledning behöver vara inställda på att hitta lösningar.

Bristande kunskap kan vara ett hinder. Många tror att uppdraget inkräktar mer på huvudanställningen än vad som vanligen är fallet, och är samtidigt inte medvetna om fördelarna med en räddningstjänstutbildad person på arbetsplatsen.

Läs mer [HÄR](#).

Handledarutbildning skjuts upp

Utbildningen till handledare för MSB:s digitala kurs Likabehandling i januari är inställd. Anmälningarna är för få.

Men handledarna behövs.

– Mejla mig om du är intresserad.

När vi har tillräckligt många anmällda sätter vi ett nytt kursdatum, säger Lars Anderman, lars.anderman@msb.se

Kursen i likabehandling finns på MSB:s fortbildningstjänst.

Läs mer om utbildningen [HÄR](#).

Trainee-program ska väcka kvinnors intresse

Södertörn skapar ett trainee-program för unga kvinnor.

– Vi vill tidigt väcka unga kvinnors intresse för räddningstjänsten. Vår krisberedskap måste bygga på allas engagemang och kompetens, både kvinnors och mäns, säger Alexandra Anstrell (M), riksdagsledamot och ordförande i direktionen för Södertörns brandförsvarsförbund.

Direktionen har gett förbundets tjänstemän i uppdrag att utforma ett praktiker eller traineeprogram och lägga in det i budgeten för 2026.

Alexandra Anstrell fick idén i samband med NJR:s politikerkonferens i oktober, och den är förankrad i direktionen. En debattartikel i Dagens Samhälle är undertecknad av hela presidiet, med

representanter från M, C, KD och S. I debattartikeln framhåller politikerna att förbundet tidigare har utformat en egen utbildning för brandmän, och att de är stolta över resultaten. I den senaste rekryteringen var 25 procent av dem som erbjöds jobb kvinnor. – Men det räcker inte. Branschen måste gemensamt göra mer för att både locka fler kvinnor och se till att de stannar kvar.

– Jag vill uppmana alla räddningstjänster att ta sitt ansvar. Kopiera oss gärna eller gör något eget, men var med och gör en förändring! säger Alexandra Anstrell.

Nya MCF fortsätter med MSB:s mångfaldsarbete

MSB:s överdirektör Anna Starbrink öppnade NJR:s konferens i Sundsvall 3–4 december, som avslutade Medelpads räddningstjänstförbunds år som ordförande för NJR:

– Tack för att ni arbetar för att stärka jämställdheten och öka mångfalden inom räddningstjänsten, och därmed totalförsvaret, sa hon till de cirka 90 deltagarna från hela Sverige.

Hon framhöll att räddningstjänsten behöver attrahera breda grupper för att klara sitt uppdrag.

– Tyvärr visar studier att det fortfarande finns problem med diskriminering och kränkningar. Risken är att kompetenta män och kvinnor avstår från att söka tjänster, och att andra slutar för att de inte blir bemötta och respekterade för den de är. Det har vi inte råd med, särskilt inte i det allvarliga säkerhetsläge som vi befinner oss i.

Demokratin backar globalt, rättigheter inskränks för hbtqi-personer och i USA ses begrepp som jämställdhet och mångfald som något negativt.

– Men jämställdhet, demokrati och respekt för mänskliga rättigheter hör till våra skyddsvärden, en väsentlig del av det Sverige vi försvarar.

Vid årsskiftet byter MSB namn och får en del nya uppgifter.

– Vårt arbete med att stärka jämställdhet och öka mångfalden i räddningstjänsten kommer att fortsätta även när vi blir Myndigheten för civilt försvar, MCF, avslutade Anna Starbrink.

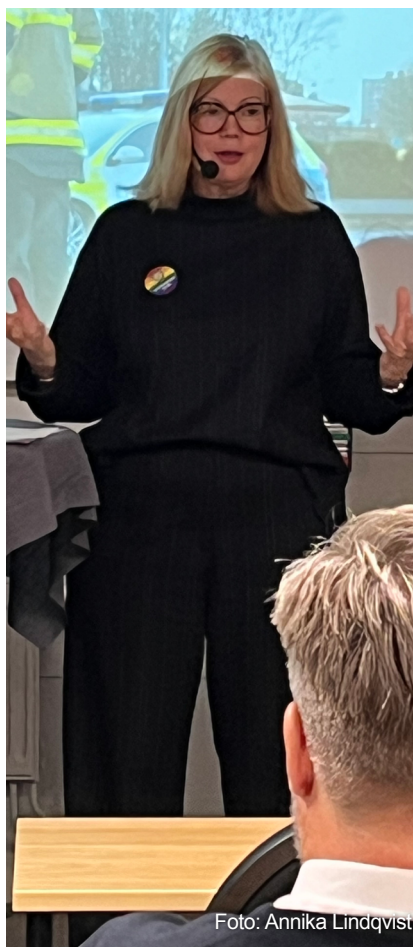

Foto: Annika Lindqvist

Fysinstruktörer utbildas om gravidträning

Gästrike räddningstjänst tar över ordförandeskapet för NJR. En bra arbetsplats, är fokus för NJR under 2026.

Fortsatt erbjuder NJR medlemsorganisationernas medarbetare fem individuella digitala träffar med PT under och efter graviditet. Nytt för 2026 är satsningen på att PT Isabelle Franzén ska utbilda också räddningstjänsternas fysinstruktörer om träning i samband med graviditet, för att de i sin tur ska kunna sprida kunskapen.

NJR ska också arbeta för att nå de räddningstjänster som inte kommit igång med jämställdhetsarbetet, genom att åka ut och träffa chefer och medarbetare runt om i landet.

Foto: Räddningstjänsten Halmstad.

Räddningsvärk digitaliserat

Räddningstjänsten Halmstad tog fram spelet Räddningsvärk år 2016, i samband med EU-projektet Kunskap äger. Brädspelet har nu digitaliserats och överlämnats till NJR.

I grunden är det samma spel som tidigare, med frågor om normer, delaktighet och bemötande inom räddningstjänsten.

– Men vi har faktagranskat och uppdaterat frågorna, berättade Peter Risholm från Räddningstjänsten Halmstad när han presenterade spelet på NJR:s konferens i Sundsvall, och uppmanade alla räddningstjänster att spela.

Testa spelet [HÄR](#).

Camilla Årets förebild

En varm, lyhörd och engagerad person som alltid sätter andra i fokus.

Årets förebild när Kvinnor inom Räddningstjänsten höll nätverksträff i Halmstad i oktober blev Camilla Andersson i Räddningstjänsten Sydost.

Camilla Andersson är distriktschef för RiB i Kalmar och på Öland.

Nätverksträffen slog publikrekord med 240 deltagare, utställare oräknade.

Södertörn arrangerar 2026 års nätverksträff.